

Mladí tesaři z Jaroměře získávali, ale i předávali zkušenosti kolegům z Francie

Žádné stroje ani žádné motorové pily, ale jen tradiční tesařské nářadí a náčiní. V historickou tesařskou školu se totiž koncem loňského a počátkem letošního roku na jeden měsíc proměnily dílny **Střední školy řemeslné v Jaroměři**. Ta na své půdě v rámci evropského programu Erasmus+ hostila celkem 35 budoucích adeptů tesařského řemesla ze dvou francouzských škol v Rennes a Štrasburku, kteří společně s domácími žáky přijeli okusit jak chutná prubovat, hrubovat nebo lícovat. A to pod vedením tesařského mistra Petra Růžičky (viz **DM 10/2016**), který má za sebou obnovy a rekonstrukce řady historických památek s použitím dobových technologií.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscali.cz
Foto: archiv SŠ řemeslné Jaroměř

Začalo to Jakobínkou...

První kontakt SŠ řemeslné Jaroměř s francouzskými studenty z Les Compagnons du Devoir (síť škol ve Francii zajišťující vzdělávání v technických oborech) proběhl podle učitele odborného výcviku Bc. Ladislava Kubiase v květnu loňského roku na stavbě středověkého lešení kolem restaurované středověké věže Jakobínka na hradě Rožmberk nad Vltavou, kam bylo šest jejich žáků učebního oboru tesař přizvá-

no tesařským mistrem Petrem Růžičkou z pražské stavební hutě ARS TIGNARIA. A to společně s osmi žáky z francouzského města Mont Sait Ariman. „Zde byl položen základní kámen pro naši další spolupráci, neboť po prázdninách jsme v rámci evropského programu Erasmus+ dostali nabídku opětovného setkání našich žáků s mladými francouzskými tesaři v rámci jejich čtrnáctidenní odborné stáže, a to tentokrát přímo na naší škole v Jaroměři. Nabídku jsme pochopitelně uvítali a brali ji jako další dobrou zkušenost a možnost načerpat nové informace ze zahraničí s cílem poznat, jak probíhá výuka v jiných zemích,“ informoval nás Bc. Ladislav Kubias s tím, že přímá sdělená zkušenost je pro žáky tou nejlepší motivací.

...s pokračováním v Jaroměři

Poté, co vše bylo domluveno a připraveno, přijelo počátkem loňského listopadu do Jaroměře z francouzského Rennes prvních 14 žáků (spolu s mistrem a tlumočnicí) na čtrnáctidenní stáž. Zde se jim vedle kulturního vyžití a návštěv různých historických objektů se zaměřením na tesařské řemeslo, dostalo i přijetí u místostarosty města. Na prvním místě však bylo řemeslo a s ním spojený odborný program, o který se jim formou přednášek a praktických ukázek postaral již zmíněný tesařský mistr Petr Růžička. Největší zájem francouzských žáků byl soustředěn na ruční opracování dřeva, sekání trámu spodní a vrchní metodou, ruční řezání fošen, výrobu štípaných kolíků, zhotovení ozdobných konců krovu, paření a ohýbání dřeva a v neposlední řadě i na výrobu a okování loukořového kola. Mimo to jim byly předvedeny také ukázky rozdílných navrhování soustav krovu. Podle Bc. Kubiase se jednalo přesně o ty dovednosti, které již byly v jejich domovině zapomenuty nebo jejich tradice byla přerušena, což ostatně potvrdili jak žáci, tak i jejich pedagogický doprovod.

„Přijel jsem k vám s tím, že se naučím něco nového. Velmi obdivuji řemeslnou ruční práci. Ve Francii pracujeme hlavně na strojích. Baví mě hlavně objevování těchto historických technik. Je to zde skutečně perfektní, jsem spokojený,“ uvedl jeden ze stážistů Tristan Viel. Svoji spokojenost se stáží pak neskrýval ani tuto skupinu žáků doprovázející

Pro možnost seznámit se s historickými tesařskými technikami si v listopadu 2016 přijelo do Jaroměře 14 tesařských učňů z Rennes (horní řada)

O odborný program čtrnáctidenní stáže se žákům postaral (po teoretické i praktické stránce) tesařský mistr Petr Růžička

Největší zájem Francouzů patřil ručnímu tesání trámů a řezání fošen

učitel Adrien Reynaud: „Velmi se nám u vás líbí. V podstatě odkrýváme dávné tesařské techniky, jejichž využívání je ve Francii už jen sporadické. My více rysujeme a méně pracujeme se dřevem. Obdivujeme zdejší učně, kteří ty staré tesařské techniky ovládají. Proto je zdejší pobyt pro nás velkým přínosem a obohací náš profesní život.“

Spokojenost této skupiny žáků pak potvrdila na letošní leden se ohlásivší druhá skupina tentokrát ze Štrasburku, a to v počtu 21 budoucích tesařů, pro které SŠ řemeslná opět v rámci čtrnáctidenní stáže připravila stejný program.

Nejen dávat, ale i získávat

„Od všech francouzských výprav se snažíme získat podrobnější informace o jejich systému výuky a odborné literatuře. A to ve snaze, abychom dobré z těchto poznatků mohli případně přenést do našeho prostředí. Mimo jiné jsme se dozvěděli např. to, že doba základního studia trvá ve Francii dva roky s možností další pětileté nástavby. Každý z žáků má svou kmenovou firmu, u které praktikuje. Každá z firem platí měsíčně 1200 Euro za žáka, který z této částky dostává v prvním ročníku 25 % a ve druhém ročníku 50 %. Zbytek částky je odeslán na účet tzv. center vzdělávání řízených a koordinovaných cechy jednotlivých řemesel, kde se odbyvá několikátýdenní povinná praxe studentů pod dozorem mistra lektorů. Nicméně pokud student vykazuje v prvním ročníku slabé výsledky, je mu doporučeno, aby svoji profesní cestu nasměroval na jiné řemeslo a studium v daném oboru ukončil,“ dělí se s námi Bc. Kubias o nabyté informace a dodává, že ve druhém ročníku je žákům umožněno absolvovat třítydenní stáž v zahraničí, která je z jedné třetiny hrazena cechovními společenstvími a ze dvou třetin z evropského projektu Erasmus+, přičemž žáci mají možnost si vybrat stáž v 57 zemích celého světa.

Po ukončení dvouletého studia má žák možnost pokračovat v dalším stupni vzdělávání nebo se vydat cestou další profesní přípravy formou stáží v cechovních firmách. U jednoho zaměstnavatele nesmí zůstat déle než 6 měsíců. Celý cyklus trvá pět let s možností tuto přípravu kdykoliv přerušit nebo ukončit. V kladném případě adept po tomto období předloží zkušební komisi (složené ze zástupců cechovního společenstva) návrh svého závěrečného díla. Pokud je téma odsouhlaseno, začne na díle pracovat, přičemž celou práci musí vytvořit zcela sám bez cizí pomoci. Hotové dílo pak předloží komisi k posouzení a pokud je shledáno za vyhovující, může být vystaveno v budově cechovního společenstva.

„Nemusím zdůrazňovat, že se jedná o naprosto špičkové věci v tesařském řemesle. Takový absolvent se může právem označovat za mistra tesařského řemesla,“ pokračuje Bc. Kubias s dovětkem, že na pětiletou pouť po firmách se vydává vždy max. jeden ze sta vyučených žáků a z nich pouze 30 % uspěje a celý cyklus dokončí závěrečnou mistrovskou zkouškou.

Překvapením naopak pro francouzské učně byla podle něj možnost domácích

žáků realizovat kompletní zakázky přímo na stavbách. Jejich školní realizace ve vzdělávacích centrech se prý odehrávají pouze v dílnách, kdy výsledné dílo je následně rozebráno a materiál případně použit na další výrobek. Kromě toho také velmi vysoce oceňovali velký podíl ruční práce a přidanou hodnotu díla, a to především ručně zdobených prvků.

„V tomto smyslu se nám proto tříletá učební doba našich svěrenců zdá být jistou výhodou. V praktických dovednostech byli naši žáci na stejné úrovni jako jejich francouzští kolegové, za kterými naopak zaostávají především v geometrické a matematické zdatnosti. A to i přesto, že naše odborná literatura, zaměřená především na tesařskou geometrii, se nám jeví jako propracovanější,“ konstatuje Bc. Kubias a dodává, že v rámci těchto stáží se českým účastníkům dostalo i odpovědi na otázku, proč tesařští mistři ve Francii nosí v každém uchu malý kroužek. „Jeden kroužek značí znalosti a vědění, druhý svobodu a volnost, což volně přeloženo znamená, že není svobody bez znalostí,“ uvedl závěrem s tím, že myšlenka obnovy putujících tovaryšů, jak jej známe z vyprávění našich dědů, by jistě stála za úvahu i v našich podmínkách. ■

V praktických dovednostech spolu žáci drželi krok, ale v tesařské geometrii byli lepší Francouzi

PFLEIDERER DESIGNOVÁ KOLEKCE 2017-2020

Objevte naše dekory a struktury rozdělené pro lepší použitelnost do 11 inspirujících barevných světů , odrážející moderní životní styl a interiérové trendy.

INSPIRATIONS
CLOSE TO YOU